

A Munkahelyi Egészségvédelem és Biztonság-irányítási Rendszer (MEBIR-MSZ 28001:2003)

Szabó István

ÉMI TÜV Bayern Kft., TÜV CERT vezető auditor

A **MEBIR** más néven **OHSAS** (**O**ccupational **H**ealth and **S**afety **A**ssessment **S**eries) a munkahelyi egészségvédelem és biztonságirányítási rendszerek követelményét határozza meg többek között annak érdekében, hogy egy adott szervezetnél a munkabiztonsággal és munkaegészségüggyel összefüggő kockázatok kézben tartása a veszélyek azonosításával és a kockázatok értékelésével lehetővé váljon.

Az MSZ 28001:2003 műszaki tartalma és szerkezete teljesen megegyezik az OHSAS 18001:1999 szabvánnyal.

Ez a szabvány minden olyan szervezetnél alkalmazható, amely arra törekszik, hogy

- ◆ irányítási rendszert hozzon létre a munkavállalók és egyéb, olyan érdekelt felek kockázatának megszüntetésére vagy lehető legkisebb mértékűre való csökkentésére, akik ki vannak téve a szervezet tevékenységével kapcsolatos munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági (MEB) kockázatoknak,
- ◆ irányítási rendszert vezessen be, tartson fenn, és folyamatosan fejlesszen,
- ◆ megbizonyosodjon róla, hogy megfelel a kinyilvánított MEB-politikájának,
- ◆ mások előtt is bizonyítani tudja megfelelőségét,
- ◆ kérhesse irányítási rendszerének külső szervezet általi tanúsítását/regisztrálását,
- ◆ saját elhatározásából feleljen meg e szabványnak, és ilyen tartalmú nyilatkozatot is teheszen.

Jelen szabvány a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági kérdésekkel és nem a termékek vagy szolgáltatók biztonságával foglalkozik.

A MEBIR elemei

MEB-politika. A szervezet felső vezetése által jóváhagyott, a munkavállalók részére közzétett és általuk elfogadott, dokumentált, bevezetett, minden érdekelt fél részére rendelkezésre álló politika, ami világosan meghatározza az általános egészségvédelmi és biztonsági célokat, tartalmazza a biz-

tonsági eredményesség fejlesztésére irányuló elkötelezettséget.

Tervezés. A szervezetnek folyamatokat kell kialakítania és módszereket kell alkalmaznia a veszélyek folyamatos felismerésére, a kockázatok értékelésére és kézben tartására, a tevékenységi körébe tartozó, ill. ahhoz kapcsolódó személyekre, be rendezésekre, felszerelésekre vonatkozóan, beleértve az alvállalkozókat, látogatókat, ill. a más szervezetek által rendelkezésre bocsátott tárgyi erőforrásokat is.

Feladatként tekintendők továbbá:

- ◆ a szervezetre vonatkozó jogszabályi és egyéb követelmények megállapítása, folyamatos figyelemmel és naprakész állapotban tartása,
- ◆ dokumentált munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági célok kialakítása és fenntartása minden érintett tevékenységi szintre,
- ◆ MEB-irányítási program(ok) kialakítása, fenntartása, rendszeres, tervezett időközönkénti felülvizsgálata és szükség szerinti kiegészítése.

Bevezetés és működés. A szervezetnek dokumentáltan meg kell határoznia, és közzé kell tennie azon személyek felelősségi és hatáskörét, akiknek tevékenysége – irányítás, jóváhagyás, ellenőrzés révén – jelentős hatással bír az irányítási rendszer folyamatainak MEB-kockázataira, a MEB-irányítás hatékony működésére. Ezért

- ◆ meg kell határozni a *szervezeti felépítést/organizációt*, ki kell jelölni a *vezetőség megbízottját*;
- ◆ biztosítani kell a személyi erőforrásoldal alkalmasságát *képzés, tudatosság, felkészültség* által a MEBIR követelményeiből adódó feladatok megoldására, beleértve a vészhelyzeti felkészültséget és a reagálásra vonatkozó követelményeket is;
- ◆ gondoskodni kell arról, hogy kialakítsák a *tanácskozás és a kommunikáció* megfelelő szintjét, biztosítva ezáltal azt, hogy a MEB-információ eljusson a munkavállalókhoz, ill. az információk beérkezzenek a munkavállalóktól;

- ◆ a MEBIR működését rögzítő *dokumentumok* legyenek érthetőek, az érvényes változatok elérhetőek, visszakereshetőek, azonosíthatóak;
- ◆ a *szervezet működésének szabályozása* legyen olyan szintű, ami biztosítja a MEB-politika és -célok minél eredményesebb, kockázatmentesebb teljesítését, beleértve az emberi képességekhez történő hozzáigazítást is;

- ◆ a *vészhelyzetre való felkészülést és reagálást* is figyelembe kell venni a tervezésnél.

Ellenőrző és helyesbítő tevékenység. Ennek érdekében a szervezet végezze el

- ◆ a *működés eredményességének rendszeres figyelemmel kísérését és mérését* (MEB-politika, -célok teljesülése, a kockázatértékelés módszereinek bevezetése, hatékonysága, a jogszabályi megfelelés mértéke, a balesetek, egészségkárosodások, majdnem balesetek konzekvenciái összefüggésben a MEB működési hatékonyságával, a munkáltatói, munkavállalói együttműködés színvonala);
- ◆ *balesetek, események, nem megfelelések kivizsgálását, helyesbítő és megelőző intézkedések megtételét* (a felelősség és hatáskörök gyakorla-

ti alkalmazási színvonala a balesetek, események, nem megfelelések kezeléséről, kivizsgálásáról, különös tekintettel az intézkedések hatékonyságára – intézkedés bevezetése előtti kockázatértékeléssel);

- ◆ a *feljegyzések kezelését* (olvashatóak, azonosíthatóak, visszakereshetőek, az adatvesztéstől védettek legyenek, szabályozott megőrzési idővel);
- ◆ irányítási rendszere működési színvonalának ellenőrzését *audit* által (bizonyos időközönként, a szervezet tevékenységére vonatkozóan).

Vezetőségi átvizsgálás. A szervezet felső vezetősége bizonyos, általa meghatározott időközönként vizsgálja át a MEBIR működésének megfelelőségét, eredményességét, biztosítva ezáltal annak folyamatos alkalmasságát, megfelelőségét. Az átvizsgálásnak figyelembe kell vennie a MEBIR minden folyamatának működési hatékonyságát, a külső és belső tényezők változásait és a folyamatos fejlesztés iránti elkötelezettséget is.

A kockázatok állandóan jelen vannak egy vállalkozás életében. A technikai fejlődéssel együtt járó bonyolult munkafolyamatok, technológiák, újfajta veszélyforrásokkal is párosuló munkakörülmények miatt a munkabiztonság és -egészségügy feladatai egyre nagyobb prioritást kapnak egy vállalkozás életében. Alapvető elv a megelőzés, ezért a biztonsági és egészségügyi irányítás elengedhetetlen a kockázatok csökkentése céljából.

A munkavédelmi törvényt módosító 2004. évi XI. törvény 11. §-ában kiemelten foglalkozik a kockázatértékeléssel és annak eredményeinek munkáltató általi dokumentálásával. A törvényi előírás végrehajtásának legkézenfekvőbb módja a MEBIR kiépítése és működtetése.